

Arkiv: <arkivID><jplD> FA-C84, TI-&13
JournalpostID:
Sakshandsamar:
Dato: 05.10.2021

Saksframlegg

Saksnr.	Uttal	Møtedato
087/21	Alver formannskap	14.10.2021

Høyring om ny kyrkjeleg organisering: Müller-Nilsenutvalet si utgreiing «samhandling i en selvstendig folkekirke – ny kirkelig organisering»

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Spørsmål 4 til 13 vert meldt attende til kyrkjerådet, i tråd med saksutgreiinga

Alver formannskap 14.10.2021:

Handsaming:

Framlegg frå SP, AP, KRF, H ved A.AA.Byrknes-Krf:

Framlegg til vedtak med nytt svar på punkt 4 og 13

Alver kommune meiner det vert ei stor utfordring med å finne ein finansieringsmodell som fleire kommunar kan slutte seg. Dette vil krevje så mykje energi at det vil gå utover arbeidet. Denne utfordringa synest undervurdert. I anna slikt kommunalt samarbeid vil ein som regel ha representantar frå den politiske eller den administrativte leiinga. Det gjer at ein kan finne fram til modeller og fordeling som kan fungere. Med eit prostifellesråd meiner Alver kommune at det kan bli større "avstand" til den kommunale leiinga og vanskelegare å få til ei felles forståing som alle kommunane i prostiet kan slutte seg til. Risikoen for at den foreslåtte prostimodellen vil gje for stor slitasje er for stor.

Alver kommune vil også peike på at det verkar noko uklart korleis det nye prostifellesrådet skal vere samansatt. Dersom alle kommunane skal vere representert så kan det bli eit stort fellesråd noko som gjer det vanskeleg å få det til å fungere som eit "styre".

For mindre kommunar bør det vere mogleg å få til samarbeid på tvers av kommunegrensene som bygger på avtaler som kommunane blir samde om.

Konklusjon:

Alver kommune meiner at det ikkje er formålstenleg å ha eit fellesråd på prostinivå, og meiner dagens organisering med eit fellesråd på kommunalt nivå må oppretthaldast.

Framlegget vart samrøystes vedteke

Rådmannen sitt framlegg med vedtekne endringar vert samrøystes vedteke.

FO- 087/21 Vedtak:

Spørsmål 4 til 13 vert meldt attende til kyrkjerådet, i tråd med saksutgreiinga

Nytt svar på punkt 4 og 13

Alver kommune meiner det vert ei stor utfordring med å finne ein finansieringsmodell som fleire kommunar kan slutte seg. Dette vil krevje så mykje energi at det vil gå utover arbeidet. Denne utfordringa synest undervurdert. I anna slikt kommunalt samarbeid vil ein som regel ha representantar frå den politiske eller den administrativte leiinga. Det gjer at ein kan finne fram til modeller og fordeling som kan fungere. Med eit prostifellesråd meiner Alver kommune at det kan bli større "avstand" til den kommunale leiinga og vanskelegare å få til ei felles forståing som alle kommunane i prostiet kan slutte seg til. Risikoen for at den foreslåtte prostimodellen vil gje for stor slitasje er for stor.

Alver kommune vil også peike på at det verkar noko uklart korleis det nye prostifellesrådet skal vere samansatt. Dersom alle kommunane skal vere representert så kan det bli eit stort fellesråd noko som gjer det vanskeleg å få det til å fungere som eit "styre".

For mindre kommunar bør det vere mogleg å få til samarbeid på tvers av kommunegrensene som bygger på avtaler som kommunane blir samde om.

Konklusjon:

Alver kommune meiner at det ikkje er formålstenleg å ha eit fellesråd på prostinivå, og meiner dagens organisering med eit fellesråd på kommunalt nivå må oppretthaldast.

Politisk handsaming

Saka skal avgjerast i formannskapet

Bakgrunn:

Sidan 2005 har Kyrkjemøtet i Den norske kyrkja hatt som mål å samle arbeidsgjevaransvaret for alle som jobber lokalt i kyrkja. I mars 2021 leverte Müller-Nilssenutvalet si utgreiing om korleis dette kan sjå ut med ei organisering på prostinivå. Ei organisering på dette nivået er ikkje blitt handsama tidlegare, og difor bad Kyrkjerådet om ei utgreiing av dette nivået.

Organisering på prostinivå er no utgreidd. Det som her skal høyrast, er om dette er modellar som kan nyttast for å teikne ut ei ny kyrkjeleg organisering av Den norske kyrkja. Kyrkjerådet sender difor rapporten på høyring for å få tilbagemelding på dei ulike forslaga og modellane som Müller-Nilssen-utvalet gjer greie for. I det vedlagte høyringsnotatet blir hovodlinene i utvalet sin rapport presentert, med tilhøyrande høyringsspmå. Høyringsfristen er fredag 15.10.21.

Kort historisk bakgrunn

Korleis vart det slik? Dagens kyrkjelege organisering har røter frå gammalt av, då lokalsamfunnet hadde ansvaret for kyrkjebygget og kongen sendte prestar for å gjere teneste i kyrkjelydane. Denne todelinga har fylgt kyrkja heilt fram til i dag. Gjennom dei siste 200 åra har kyrkja gradvis blitt utvikla som organisasjon, og nye lover og organ har bidrege på vegen mot ei sjølvstendig folkekyrkje. Den todelte organiseringa har tent kyrkja vel og vore ei tenleg ansvarsfordeling for statskyrkja i mange år. Etter kvart som det har blitt fleire tilsette og det har blitt større krav til arbeidsleiing og arbeidsmiljø enn tidlegare, er det vanskeleg å sjå at ei slik todeling er tenleg når kyrkja i dag har ansvar for å bestemme si eiga organisering. I 1997 kom ei ny kyrkjelov. Då vart soknet sin status som rettssubjekt lovfesta, og kyrkjelydane fekk ei meir sjølvstendig stilling i forholdet til kommunen. Kyrkjelova sørga for at lokalt tilsette i kyrkja vart overført frå kommuna til eit lovbestemt kyrkjeleg organ på kommunenivå, dagens fellesråd.

Den nye trussamfunnslova trådte i kraft 1. januar 2021. Før dette ga kyrkjelova detaljert regelverk for organisering av kyrkja. No har Stortinga gjennom trussamfunnslova overte til Kyrkjemøtet å avgjere kyrkja si organisering. Innanfor visse rettslege rammer er det opp til kyrkja sjølv å avgjere korleis trussamfunnet skal vere organisert. Trussamfunnslova viderefører ordninga med at trussamfunnet Den norske kyrkja har to typer rettssubjekt, soknet og rettssubjektet Den norske kyrkja. Denne strukturen har følgjer for arbeidsgjevarorganiseringa. Det at det er to finansieringskjelder for kyrkja har også stor vekt for handlingsrommet for kyrkjeleg organisering. Kyrkja er avhengig av å finne ei organisering som sikrer godt samarbeid med kommunane fordi kommunane finansierer verksemda i den lokale kyrkja. Samstundes skal kyrkja vere ein profesjonell og attraktiv arbeidsgjevar, og små einingar kan skape utfordringar med å ha kompetanse og kapasitet til dette. Med desse rammevilkåra vart det naturleg for Kyrkjerådet å be om ei utgreiing av ei felles organisering av arbeidsgjevaroppgåvene på prostinivå, som er nært nok og samstundes stort nok til å vere ei velegna arbeidsgjevareining.

Om den vidare prosessen

Når høyringsfristen går ut vil innspela bli samanstilte og Når høyringsfristen er utløpt vil høyringsinnspill bli samanstillt og lagt fram for Kyrkjerådet som skal førebu saka for Kyrkjemøtet. Kyrkjerådet har lagt ein plan om at Kyrkjemøtet skal vedta ny kyrkjeleg organisering i to «omganger». Først eit prinsippvedtak om kyrkjeleg

organisering på Kyrkjemøtet i september 2022, før ei ny kyrkjeordning kan skrivast ut og så vedtas på Kyrkjemøtet i 2023.

Høyrings spørsmål (kursiv – henta frå kyrkjerådet sit høyringsbrev til kommunane – på bokmål)

Innledningsvis ønsker vi refleksjon om og synspunkt på kirkens utfordringsbilde, forslaget om etablering av prostifellesråd og om og hvordan det vil få konsekvenser for relasjonen til dere som høringsorgan. Spørsmål om kommunal representasjon besvares lenger ned.

(Spørsmål 1-3 er kun formaliteter, navn, kontaktperson, sektor)

Spørsmål 4: Hva er fordeler og muligheter med å etablere felles kirkelig organ på prostinivå der dette prostifellesrådet skal være arbeidsgiverorgan for alle de som arbeider lokalt?

• *Fritekstsva*r

Det vil være mogeleg å etablere fleire heile stillingar, profesjonalisere arbeidsgjevarrolla samt sikre betre bruk av tilgjengelege økonomiske og menneskelege ressursar. Dette kan igjen bidra til å heve kvalitet og kompetanse rundt fellesråda sine tidligeare driftsoppgåver og vedlikehold knytt til kyrkegard og kyrkjane.

Spørsmål 5: Hva er ulemper og risikoer med å etablere felles kirkelig organ på prostinivå der dette prostifellesrådet skal være arbeidsgiverorgan for alle de som arbeider lokalt?

• *Fritekstsva*r

Felles kyrkjeleg organ på prostinivå vil kunne redusere lokal forankring (i eigen kommune) – ved at kommunale løyvingar og tilsette arbeider på tvers av soknegranser og kommunar. Dette kan også utfordre kommuna sin eigarskap for «sin» kyrke/kyrkjegard og «eigne» tilsatte. Dette kan igjen føre til reduserte løyvingar og redusert kommunalt engasjement for den lokale kyrkja.

Spørsmål 6: Hvilke tiltak kan iverksettes for å redusere eventuelle uheldige konsekvenser av å etablere kommuneoverskridende prostifellesråd?

• *Fritekstsva*r

Det er av stor viktigheit for kommunen at det etableras kommunevise møte med det prostivise kyrkjelege organet. Vidare vil det være vesentleg at det ikkje er krav om at dagleg leiar skal være teolog/inneha kyrkjefagleg kompetanse eller at dagleg leiing og prost (leiar av prestetenesta), kombineras i same stilling. Kyrkjefagleg/teologisk kompetanse må sikrast ved at andre leiare/sentrale medarbeidare i prostifellesrådet innehar denne kompetansen.

Spørsmål 7: Hvilke av de tiltakene som er nevnt nedenfor mener dere er viktig for å opprettholde og videreutvikle en god relasjon mellom kirke og kommune. (For hvert alternativ: Svar på en skala fra 1-5, der 5 er veldig viktig, mens 1 er helt uviktig)

• Videreføre en én-til én-relasjon mellom kommune og prostifellesrådet i forbindelse med budsjettprosesser og annet samarbeid mellom kirke og kommune, slik det i dag er det mellom kommunene og fellesrådet: **alternativ 5**

• Skille mellom driftsbudsjett og investeringsbudsjett: **alternativ 5**

• Styrke kirkens rolle som samskapingsaktør for kommunene: **alternativ 5**

• Annet; spesifiser:

Det er vesentleg at kommunen i ettertid får oversikt over korleis den kommunevise fordelinga mellom løyvd og bruk av midler har vore – fordelt på kommunane og sokn. Føremålet er å ha oversikt over om aktivitet i soknet står i forhold til kommuna sine løyvingar.

Spørsmål 8. Bør det være kommunal representasjon i prostifellesrådene? (ja/nei spørsmål – avkrysning)

- Ja, med full stemmerett – **ja**
- Ja, men begrenset stemmerett. – **nei**
- Ja, tale- og forslagsrett. – **nei**
- Nei. – **ikkje aktuelt**

Spørsmål 9. Andre kommentarer til etablering av prostifellesråd og valgordninger, herunder forutsetninger og premisser for at dere som kommuner kan ha tillit til at et kommuneovergripende organ kan forvalte de kommunale tilskuddene til Den norske kirkes virksomhet på en god måte.

- **Fritekstsva**

Det er viktig å sikre at løyvingar til investering, vedlikehald og drift, løyvd av kommuna, kan dokumenterast at er nytta i eigen kommune. Vidare er det vesentleg at kommunar som i et prostifellesråd bidreg med 50% eller meir av kommunanes samla tilskot, har rett, men ikkje plikt til å oppnemne fullverdig medlem i prostifellesråd.

Som følgje av at vi ynskjer kommunale, fullverdige medlemmar av prostiråd, oppnemnd av kommunane - har vi forståing for at det er ønskjeleg at kommunane oppnemner medlem av Den norske kyrkje, som medlem i prostifellesrådet.

Ny prostistruktur

Slik er det i dag

Hvert sokn er en del av et prosti i tillegg til et kirkelig fellesråd. Ved inngangen til 2021 var det 11 bispedømmer, 94 prostier, 348 kirkelige fellesråd og 1164 sokn i Norge. De fleste prostier omfatter flere kirkelige fellesråd og dermed også kommuner, men det finnes også eksempler på store kommuner som utgjør ett prosti, eller er det er flere prostier innad i en kommune. En oversikt over prostier finnes på bispedømmets hjemmesider.

Müller-Nilssen-utvalgets anbefaling

Hovedutvalget har vurdert det dithen at dagens prostistruktur ikke er gjennomgående bør legges til grunn for en ny kirkelig organisering, men at en slik ny struktur bør utredes videre, jf. avsnitt 12.2 og kapittel 13. Utvalget har lagt til grunn at det bør legges til rette for en lokalt forankret prosess innenfor et nasjonalt regelverk. Etter gjeldende ordninger er det bispedømmerådene som skal fastsette den nye strukturen.

Utvalgets utgangspunkt har vært at prostifellesrådene må være store nok til å drive effektivt, legge til rette for flere heltidsstillinger, rekruttere kvalifiserte ansatte og bygge fagmiljøer. Samtidig må prostiet være nært nok, i den forstand at det må forstå lokalforhold, opprettholde kommunenes finansieringsvilje og legge til rette for lokalt eierskap og engasjement. Prosessen bør i stor grad vektlegge lokale initiativ og ønsker, samt balansere disse hensynene:

- 1) Medlemsstørrelse
- 2) Geografisk størrelse
- 3) Identitet/naturlig område
- 4) Antall sokn
- 5) Antall prostier i bispedømmet
- 6) Antall kommuner
- 7) Kjente strukturer i kirken og samfunnet
- 8) Andre særlige hensyn (ivaretagelse av samisk kirkelig, storbyene, nylig sammenslåtte kommuner)

Høringsspørsmål:

Spørsmål 10. I hvilken grad mener dere utvalget har pekt på de relevante hensynene som det bør legges vekt på ved fastsetting av nye prostigrenser. Svar på en skala fra 1-5 der 5 er veldig relevant, mens 1 er veldig irrelevant. : **svaralternativ 5**

11. Har dere forslag til andre hensyn som bør vektlegges

- Fritekstsva

Nei

12. Har dere positive eller negative erfaringer på innretning av interkommunalt samarbeid, særlig når det gjelder antall deltakende kommuner, geografiske avstander eller annetsom kirken bør ta med seg i vurderingen av hva som kan være en hensiktsmessig prostistruktur?

- Fritekstsva

Samarbeid kor stemmevekt ikkje følgjer sum løyvingar eller tal innbyggjarar som er representert, kan være krevjande for små og store kommunar. Dersom ei kommune ynskjer å redusere eller auke løyvinga i eit samarbeid/ei spesiell oppgåve, kan det også være utfordrande å få koordinert dette, slik at alle kommunane «går i takt» og fatter likelydande eller tilpassa vedtak.

Andre innspill

Høringsspørsmål

13. Har dere andre synspunkter til forslaget og høringen kan dere oppgi det her

- Fritekstsva

Alver kommune er positiv til oppretting av eit prostinivå for å ivareta felles oppgåver. Det vil være av stor betydning for kommuna sin samarbeidsvilje at det lokale arbeidet og dei lokale kyrkjane/kyrkjegardane vert ivareteken på ein god måte og i tråd med ressurser stilt til rådvelde av kommuna. Kommuna ynskjer ikkje å finansiere drift i andre sokn/kommunar, men ser at eit samarbeid ved bruk av kompetanse og tilgjengelege ressursar, kan ha en positiv og effektiviserande effekt.

Vedlegg i saka:

Høyringsbrev: <https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/2021/h%C3%B8ringer%20i%20kirker%C3%A5dets%20regi/h%C3%B8ring%20ny%20kirkelig%20organisering/h%C3%B8ringsbrev%20til%20offentlige%20instanser%20bokm%C3%A5l.pdf>

Høyringsnotat: <https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/2021/h%C3%B8ringer%20i%20kirker%C3%A5dets%20regi/h%C3%B8ring%20ny%20kirkelig%20organisering/h%C3%B8ringsnotat%20til%20offentlige%20instanser%20bokm%C3%A5l.pdf>